EFICIENȚA SPORITĂ A CONVINGERII ÎN RAPORT CUCONSTRÂNGEREA, CA MECANISM DE ASIGURARE A ORDINII SOCIALE ȘI DE DREPT

Dumitru STOICA,
Facultatea de Drept

CZU: 342.1:340.134:351.74/.76 *dumitrustoica2@gmail.com*

Ab initio, normele juridice constituie o modalitate a normelor sociale. În literatura de specialitate se întâlnesc multiple definiţii ale normei juridice.În opinia autorului Dumitru Baltag, „norma juridică, ca element constitutiv al dreptului, este o regulă de conduită, instituită de puterea politică sau recunoscută de aceasta, a cărei respectare este asigurată, la nevoie, prin forţa coercitivă a statului” [1, p.336].

În cadrul prezentei lucrării vă invit la schimbarea de accente în cadrul Dreptului Public. Atunci când se vorbește despre dreptul public în general, acesta este perceput ca mecanism de constrângere, sancționare, subordonare, iar societatea civilă, persoanele cu funcție de conducere, pentru a menține și asigura ordinea de drept, ar trebui să apeleze preponderent la convingere, decât, în primă instanță, la constrângere [2, p.252].Organele abilitate de a aplica constrângerea ar trebui să se asigure că au trecut prin toate instanțele: încurajarea, convingerea, susținerea persoanelor, înainte de a apela la forța coercitivă;în asemenea măsură persoanele vor fi antrenate într-un exercițiu practic și vor simți cu adevărat susținerea statului. Infra, voi veni cu exemple clare cu privire la avantajele opțiunii convingerii în raport cu constrângerea. A convinge este una din multiplele tehnici de influență prin care o persoană determină o altă persoană să adopte un anumit comportament.Este necesar metoda de convingere să predomine asupra celei de constrângere. Anume acest fapt caracterizează un stat democratic și de drept, în comparație cu cel totalitar și cu regimul dictatorial represiv.Voi face referire la bugetul public național din ultimii 3 ani, care a crescut estimativ. Consider că atât guvernanții, cât și cetățenii de rând, la nivel local, ar trebui încurajați și

susținuți să contribuie la distribuirea acestui buget pe diverse segmente, inclusiv prin convingerea cetățenilor de a fi încadrați în procese democratice participative.[3, p.102] Odată încadrați în acest proces și cunoscând procedurile, cetățenii vor fi abilitați, inclusiv să contribuie la mărirea bugetului public național. La nivel de administrație publică centrală (dar și la nivel de administrație publică locală), ar trebui să se pună accent pe comunicare, parteneriate, discuții, implicare, măsuri de stimulare (economică inclusiv), pentru a încuraja implicarea societății în proiecte de interes public.Consider că un aport semnificativ în promovarea conceptului de convingere în raport cu constrângerea, în Republica Moldova, îl pot aduce tinerii activi, implicați la nivel local, național și internațional. UNICEF consideră participarea un drept fundamental al omului [4].

Pentru a fi pertinent în exemplificarea afirmațiilor menționate supra, voi face referire la propriul exemplu, de contribuire la promovarea bunei guvernări și a statului de drept în Republica Moldova, prin aplicarea metodei convingerii.ReprezentândCentrul Regional pentru Inițiative Sociale și Dezvoltare Durabilă, alături de o echipă ambițioasă de tineri, am reușit să implementăm diverse proiecte atât la nivel local, cât și național.Un exemplu relevant, în acest sens, ar fi crearea Coaliției Locale la Florești, constituită de cetățeni activi, reprezentanți ai diverselor structuri. Prin intermediul Coaliției a fost implementat procesul de bugetare participativă, care a permis cetățenilor să se implice în luarea deciziilor privind dezvoltarea localității.Primăria a alocat 150.000 lei din bugetul anual, **după care locuitorii au venit cu propuneri** cu privire la ceea ce ar trebui îmbunătățit în anul viitor în localitate.

În lumina celor menționate anterior, aș putea afirma următoarele aspecte: convingerea și încurajarea implicării cetățenilor în procesul decizional, într-o societate democratică, nu pot fi cultivate într-o zi sau o lună și pentru un an sau doi ani. Ea necesită continuitate, deoarece, odată pornit, acest proces devine o necesitate vitală supraviețuirii relațiilor armonioase pentru societate. Un moment foarte important este că anume convingerea, ca **ca mecanism de asigurare a ordinii sociale și de drept**, nu trebuie impusă societății sau realizată prin măsuri de constrângere, deoarece aceasta imediat ar contraveni unor valori democratice în care ea își găsește existența. Atunci când cetățenii, în baza convingerilor, emoțiilor și sentimentelor proprii vor vedea în principiile și normele

juridice niște condiții necesare pentru asigurarea bunăstării personale, vom putea vorbi despre o veritabilă evoluție a societății.

Referințe bibliografice:

1. BALTAG, D. GUȚU, A. *Teoria generală a dreptului*. Chişinău: Academia de Poliţie „Ştefan cel Mare", 2002.336 p.
2. NEGRU, A. *Teoria generală a dreptului și statului în definiții, interpretări și scheme*. Chișinău: CEP USM, 2018. 252 p.
3. TELEVCA, O., CUCIURCA, D. *Drept financiar. Note de curs*. Chișinău: CEP USM, 2021.
4. Implicarea tinerilor. UNICEF Moldova [citat 25 aprilie 2022] Disponibil: https://www.unicef.org/moldova/ce-facem/educa%C5%A3ie/implicarea-tinerilor

Recomandat
Natalia CRECIUN, dr. în drept, lector univ.,
Alexandru SOSNA, dr. în drept, conf. univ.